

НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ

КОМПОНЕНТ 2: НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ

ПОКАНА

**за участие в процедура чрез директно предоставяне на средства на
конкретен краен получател за изпълнение на инвестиции**

по Механизма за възстановяване и устойчивост

**BG-RRP-2.013 „СЪЗДАВАНЕ НА МРЕЖА ОТ ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ
ВИСШИ УЧИЛИЩА В БЪЛГАРИЯ - 2”**

Съдържание

1. Наименование на инвестицията:	3
2. Наименование на процедурата:.....	3
3. Цели на процедурата:.....	3
4. Териториален обхват:.....	3
5. Срок за изпълнение на проекта:	3
6. Общ бюджет на процедурата:	3
7. Минимален и максимален размер на предложение за изпълнение на инвестиция по процедурата (в лева):.....	4
8. Конкретен краен получател:.....	4
9. Допустимост на предложението за изпълнение на инвестиция:.....	6
10. Допустимост на разходите:.....	6
11. Приложим режим на държавни помощи:.....	10
12. Общи правила за изпълнение на проект и контрол върху разходването на средствата:	12
13. Техническо изпълнение и отчитане:	13
14. Финансово изпълнение на проекта и плащане:	14
15. Наблюдение на изпълнението:	14
16. Промени в договора и бюджета:.....	16
17. Подаване на предложението за изпълнение на инвестиция:	17
18. Документи за кандидатстване:	17
19. Методика за оценка на предложение за изпълнение на инвестиция:	17
20. Приложими дефиниции за целите на процедурата:	21
Приложение 1: Указания за подготовка на Стратегическа научноизследователска и иновационна програма за развитие.....	23

1. Наименование на инвестицията:

Национален план за възстановяване и устойчивост¹ (НПВУ)

Стълб „Иновативна България“

Компонент 2: НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ

Инвестиция 1 (С2.11): Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез научни изследвания и иновации

Стълб 2: Създаване на мрежа от изследователски висши училища в България

2. Наименование на процедурата:

„СЪЗДАВАНЕ НА МРЕЖА ОТ ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ВИСШИ УЧИЛИЩА В БЪЛГАРИЯ - 2“

3. Цели на процедурата:

Целта на процедурата е да се пилотира нов модел за развитие на изследователските университети, чрез финансиране създаването и реализирането на Стратегически научноизследователски и иновационни програми за развитие (СНИИПР). Планира се до 2030 г. изследователските висши училища (ВУ) да получават държавна субсидия за научна и иновационна дейност в размер на приблизително 40% спрямо субсидията за обучение, което е заложено и в Стратегията за развитие на висшето образование 2021-2030.

Подпомагането на изследователските ВУ и мрежата между тях ще осигури необходимите условия за повишаване на участието им в международни, европейски и национални програми, вкл. в РП „Хоризонт Европа“.

Чрез укрепването на изследователските ВУ и мрежата между тях ще се подпомогне реализирането на научния и икономическия потенциал на районите и на страната като цяло, ще се стимулира партньорството между академичната общност и индустрията, което за първи път ще позволи на бизнеса да има систематичен достъп до научноизследователски капацитет през целия процес на създаване на иновации и трансфера на технологии.

4. Териториален обхват:

Дейностите по проекта, финансиран по процедурата, ще се осъществяват на територията на Република България.

5. Срок за изпълнение на проекта:

Срок за изпълнение на одобрените проекти: до 30 месеца, но не по-късно от 30.06.2026 г.

За начална дата на проекта се счита 1 януари 2024 г.

6. Общ бюджет на процедурата:

Бюджетът на процедурата е **12 000 000 лева с ДДС** (от тях 10 959 385,44 лв. са средства от Механизма за възстановяване и устойчивост и 1 040 614,56 лв. са ДДС и се финансират от държавния бюджет на Република България).

¹ Национален План за възстановяване и устойчивост на Република България, април 2022 г., <https://www.nextgeneration.bg/>.

7. Минимален и максимален размер на предложение за изпълнение на инвестиция по процедурата (в лева):

По процедурата не се предвижда минимален размер на финансиране за проекта. Максималният размер е 12 000 000 лв.

Публичното финансиране не трябва да надвишава 100% от общия размер на допустимите разходи на проекта.

Финансовите взаимоотношения между Структурата за наблюдение и докладване (СНД) и ВУ се уреждат на основа на договора между тях, при спазване на процедурите, определени в нормативните документи за изпълнение на НПВУ.

При липса на финансови възможности СНД може да забави невиновно осигуряването на финансови средства, за което уведомява писмено конкретния краен получател.

ВАЖНО!!

Договорът за финансиране по настоящата процедура ще бъде сключен под условие за отложено изпълнение, като всички права и задължения за страните възникват при осигуряване на финансиране, за което крайният получател ще бъде уведомен писмено от СНД.

8. Конкретен краен получател:

На основание чл. 22 от ПМС № 114 от 8 юни 2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост, конкретен краен получател по настоящата процедура е Русенски университет „Ангел Кънчев“, определен за изследователско висше училище с Решение № 839 на Министерския съвет от 27 октомври 2022 г. за приемане на актуализиран списък на изследователските висши училища.

Крайният получател е пряко отговорен за изпълнението на дейностите по предложението за изпълнение на инвестиция и ги извършва от свое име и за своя сметка.

Потенциалният кандидат не може да участва в процедурата за финансиране и да получи финансиране, в случай че:

- а) е обявен в несъстоятелност или е в ликвидация; дейността му е поставена под съдебен надзор; е сключил споразумение с кредитори; е преустановил дейността си; е обект на производство, свързано с такива въпроси или се намира в подобна процедура съгласно националните законови и подзаконовни актове;
- б) той или лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или контрол спрямо него са осъдени за престъпление по служба с влязла в сила присъда;
- в) е признат за виновен за тежки правонарушения при упражняване на професионалната си дейност, доказани с всякакви средства, които СНД може да обоснове включително с решения на Европейската комисия и на международни организации;
- г) той или лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или контрол спрямо него са осъдени с влязла в сила присъда за измама, корупция, участие в престъпна организация, изпиране на пари или всякаква друга незаконна дейност, ако тази незаконна дейност накърнява финансовите интереси на Европейския съюз;
- д) умишлено е представил невярна информация с оглед получаване на финансиране по настоящата процедура или не е представил изискваната информация;

е) към датата на подаване на документите за кандидатстване има невъзстановени суми към СНД от предходни процедури, което е доказано с влязло в сила съдебно решение преди датата на обявяване на настоящата процедура;

ж) е обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване на средства вследствие на предходно решение на Европейската комисия, с което дадена помощ се обявява за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар.

Одобреният краен получател, преди да сключи договора, следва да представи като доказателства, в случай че осъществява дейности от икономически и неикономически характер, че тези два вида дейности, както и средствата и разходите за тях, могат да бъдат ясно разграничени, следните документи:

- Годишен финансов отчет на кандидата за последната приключила финансова година към датата на представяне на документа (вкл. годишен отчет за касовото изпълнение на бюджета, когато кандидатът го съставя);

- Информационен източник, свързан с водената от кандидата стопанска отчетност, от който може да се проследи за кои дейности (стопански и нестопански) се използват съответните активи на кандидата;

- Годишна данъчна декларация с входящ номер от Национална агенция за приходите (НАП) на кандидата за последната приключила финансова година към датата на представяне на документа.

В случай че с крайния получател бъде сключен договор, той ще поеме договорно задължение придобитото с финансирането по проекта оборудване да бъде използвано само за неикономическите дейности: образование за повече и по-добре квалифицирани човешки ресурси; осъществяване на независими изследователски и развойни дейности за повече знания и по-добро разбиране, включително изследователски и развойни дейности в сътрудничество с други организации, в съответствие с т. 2.1.1. от Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации²; широко разпространение на резултатите от изследователската дейност при неизключителни и недискриминационни условия; дейности за трансфер на технологии с вътрешен характер.

ВАЖНО!

Изискванията по точки б), в) и г) се отнасят и за всички лица, които са овластени да представляват кандидата. Кандидатът е длъжен да декларира, че не попада в някоя от категориите, посочени в точки от а) до ж), като попълни Декларация 1.

По настоящата процедура допустимият кандидат може да подаде само едно предложение за изпълнение на инвестиция. Партньори не могат да участват.

В процеса на изпълнение на дейностите по проекта крайният получател може да възложи на външни за него изпълнители извършването на определени допълващи дейности по проекта, посредством състезателни, прозрачни, недискриминационни и безусловни тръжни процедури, отговарящи на т. 89 – т. 96 от Известие на Комисията, относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, пар. 1 от ДФЕС (2016С 262/01). В случаите когато крайният получател се явява възложител по смисъла на чл. 5 или чл. 6 от Закона за обществените поръчки (ЗОП), изборът на изпълнители се осъществява по реда на ЗОП и ППЗОП, и при спазване на процедурите, описани в СУК за ПВУ. Изпълнителите от процедурите по възлагане на дейности по изпълнението на проекта не са партньори.

² Съобщение на Комисията С(2022) 7388 final 19.10.2022 г.

При възлагането на работа на физически лица по проекта крайният получател следва да спазва Кодекса на труда, Наредбата за работното време, почивките и отпуските, Закона за обществените поръчки, както и всички относими и приложими законови и подзаконови нормативни актове, действащи на територията на Република България.

9. Допустимост на предложението за изпълнение на инвестиция:

По настоящата процедура е допустимо за финансиране само предложение за изпълнение на инвестиция, което включва Стратегическа научноизследователска и иновационна програма за развитие (Програма), представена от допустимия кандидат. Указания за подготовка на Програмата са дадени в Приложение 1 към настоящата Покана.

По настоящата процедура е недопустимо предложение за изпълнение на инвестиция:

- включващо дейности, които вече са финансирани от други източници;
- което не включва научни изследвания;
- което включва дейности, чието изпълнение е стартирало преди подписването на договора за финансиране по настоящата процедура.

ВАЖНО!

Всяко обстоятелство подлежи на проверка и полученото неправомерно финансиране следва да бъде възстановено.

10. Допустимост на разходите:

По процедурата ще се финансират само неикономически дейности.

Управлението на финансовите средства по проекта се осъществява в съответствие с приложимото национално законодателство, с условията на договора за финансиране, със СУК на ПВУ и вътрешните правила на финансиращата организация.

При предоставяне на финансирането по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“, детайлно описани по-долу. Бюджетът (съгласно финансовия план) представлява предварителна оценка на очакваните разходи.

По време на оценката на предложението за изпълнение на инвестиция е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат промяна в бюджета. Тези обстоятелства могат да наложат и изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на оценителната комисия до кандидата, както и промени в бюджета на предложението. Възможните изменения на бюджета не могат да доведат до увеличаване на предвидената сума по настоящата процедура.

За да бъдат допустими, разходите по настоящата процедура трябва да отговарят на следните условия:

- да са извършени от конкретния краен получател;
- да са целесъобразни и да са извършени за дейности, включени в проекта;
- да са финансово обосновани и законосъобразни в съответствие с националното законодателство;
- да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление – публичност, прозрачност и реалистичност на предвидените разходи, съчетано с икономичност, ефективност и ефикасност;

- да са действително извършени в периода от влизането в сила на договора за предоставяне на финансирането до края на срока на изпълнението на проекта;
- да са отразени в счетоводната и данъчната документация на крайния получател; - да могат да се установят и проверят по вид и размер и да са проследими на базата на водената счетоводна отчетност;
- да бъдат подкрепени с оригинални разходооправдателни документи и документи с еквивалентна доказателствена стойност съгласно националното законодателство;
- да не са финансирани от друг източник, включително по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, включително ресурс на Европейския съюз.

Приемливи разходи за финансиране на дейностите, предвидени в Програмата в рамките на настоящата процедура, са следните видове разходи:

1. Финансиране на научни групи на водещи изследователи или привлечени изследователи за провеждане на научни и научно-приложни изследвания, насочени към стратегическите за висшето училище области (описани в т. 3.1 и т. 3.2 от Приложение 1: Указания за подготовка на Стратегическа научноизследователска и иновационна програма за развитие). Финансирането включва:

- осигуряване на необходимите условия за провеждане на научни изследвания и иновации (ремонт на помещения и обновяване на работната среда, закупуване на апаратура, материали, анализи и др.);
- средства за заплащане на персонала в научната група и повишаване на неговата квалификация (вкл. и за назначаване на млади учени, докторанти, пост-докторанти, старши сътрудници; дългосрочни специализации и др.);
- разпространение на резултатите (участие в международни мрежи, сътрудничество, научни публикации, участие в и организиране на международни конференции, подготовка и защита на патенти и др.).

Препоръчително е за група дейности по т. 3.1 да се използват не по-малко от 30% от общите разходи, а за група дейности 3.2 да се използват не по-малко от 10% от общите разходи. Бюджетът за научната програма на всяка една научна група от т. 3.1 и т. 3.2 трябва да бъде между 1 и 2 милиона лева.

Не се предвиждат ограничения в разпределението на разходите по отделните компоненти в рамките на научната група. Разпределението на бюджета на групата по т. 3.1 и т. 3.2 в рамките на определения ѝ бюджет се прави от ръководителя на научната група.

Месечното заплащане (с включени плащания от работодателя) за отделните категории персонал са, както следва: водещ изследовател (R4) – 6 000 лв.; установен изследовател (R3) – 6 000 лв.; старши сътрудник (R2) – 4 500 лв.; пост-докторант (R2) – 3 500 лв.; млад учен или докторант (R1) – 2 000 лв. За неакадемичен персонал (технически и административен) в Програмата се предвижда месечно заплащане 1 400 лв. С решение на Управителния комитет на Програмата посочените стойности за всички длъжности може да бъдат увеличени с до 50% в рамките на Програмата, като увеличението може да бъде за целия период или да се променя периодично. Всички стойности се отнасят за работа на пълно работно време по Програмата.

Разходите за дълготрайни материални активи, включително апаратура, инструменти и оборудване, и разходи за дълготрайни нематериални активи (софтуер и информационни продукти), водещи до признаване на актив, както и за докомплектуване или ремонт на

налични такива, са приемливи разходи за проекта в пълен размер, доколкото закупените активи са необходими за осъществяване на неикономическите дейности по научноизследователския проект.

Ремонти на помещения и обновяване на работна среда за работата на научната група, вкл. мебели и др., са допустим разход.

Разходите за външни услуги, пряко свързани с изпълнението на научната програма на групата, включват разходи за заплащане на външни организации и лица, за използване на апаратура, анализи, консултации и др. В тази група разходи се включват и разходи за ремонт на научна апаратура, налична в научната организация и използвана за изпълнение на проекта.

Когато привлечените водещи учени/експерти по т. 3.2 идват от друга държава или населено място, в рамките на бюджета на групата трябва да се предвидят средства за настаняване по време на изпълнение на Програмата.

2. Финансиране на дейности по международно сътрудничество в стратегическите области на висшето училище (т. 3.3 от Указанията за подготовка на Програмата). Финансирането включва:

- посещения на учени от университета в организации или фирми в чужбина и на чуждестранни учени/експерти във висшето училище за осъществяване на сътрудничество;
- краткосрочни специализации на изследователи в чужбина;
- участие на учените от университета в конференции, семинари и др. (научни или в съответната индустриална област);
- организиране на научни конференции, семинари, школи и др.

Не се предвиждат ограничения в разпределение на разходите по отделните компоненти на предвидените дейности.

Препоръчително е за тази група дейности да се използват между 10 и 15% от общите разходи като 70% от тях да се използват за учени, които работят в стратегическите научни области, а с останалите средства да се финансират учени, работещи в други научни направления на университета.

3. Финансиране на вътрешни проекти за научни изследвания с потенциал за иновации или трансфер на знания (т. 3.4 от Указанията за подготовка на Програмата). Разходите ще са допустими само ако тези научни изследвания попадат в определението за фундаментални научни изследвания по т. 1б, буква „н“ от Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации или в определението „трансфер на знания“ по т. 1б буква „ц“ на Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации, както и когато всички печалби от тези дейности се реинвестират в основните дейности на висшето училище или инфраструктура. С финансирането се осигуряват средства за провеждане на научни изследвания на проектен принцип, с които могат да се покриват следните разходи:

- осигуряване на необходими условия за провеждане на научни изследвания и трансфер на знания, насочени към иновации (ремонт на помещения и обновяване на работната среда, закупуване на апаратура, материали и др.);
- заплащане на персонал за работа по проекта;
- други необходими разходи за изследванията, осъществяване на международно сътрудничество, представяне или защита на резултатите от изследванията.

Не се предвиждат ограничения в разпределение на разходите по отделните компоненти в рамките на проекта. Ставките за заплащане на колектива за работа по проекта не могат да надвишават определените за групите по т. 3.1 и 3.2 от Указанията за подготовка на Програмата.

Препоръчително е за тази група дейности да се използват между 10 и 15% от общите разходи по Програмата като сумата за проект е около 200 000 лв. за 2 години.

4. Разходи за защита на интелектуалната собственост и технологичен трансфер

За тези дейности се предвиждат следните разходи:

- Разходи за персонал за сформирание и/или укрепване на капацитета на звената за технологичен трансфер;
- Разходи за обучения на персонала на звената, на преподаватели и студенти в университета, обмяна на опит и др.;
- Разходи за подготвяне на документация и защита на интелектуална собственост, консултации с външни експерти по комерсиализация и др.

Разходите ще са допустими само ако попадат в определението „трансфер на знания“ от т. 16 буква „д“ на Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации. Всички печалби от тези дейности се реинвестират в основните дейности на висшето училище или инфраструктура.

Препоръчително е за тази група дейности да се използват до 10% от общите разходи по Програмата.

5. Разходи за управление на Програмата

В рамките на тази група се предвиждат следните разходи:

- разходи за персонал за управление, финансово и административно обслужване на проекта, включително възнаграждения за Управителния комитет, Съвещателния борд и служители, свързани с управлението или обслужването на проекта;
- други разходи за административните, финансовите, счетоводните и други дейности в изпълнение на Програмата;
- разходи за организиране на годишна научна конференция и други дейности за популяризиране на резултатите от изпълнението на Стратегическата научноизследователска и иновационна програма за развитие.

Членовете на Управителния комитет получават заплащане за пълен работен ден, което не може да надвишава заплащането на ръководителите на групите по т. 3.1. Членовете на Съвещателния борд получават възнаграждение за участието си в заседанията и дейността на борда в размер до 6 000 лв. годишно.

Препоръчително е за дейностите по управление на изпълнението на Програмата да се използват до 10% от общите разходи.

Разпределение на бюджетите за разходите в рамките на отделните точки на Стратегическата програма за т. 3.3, т. 3.4, т. 3.5 и т. 4.1 се прави от Управителния комитет на Програмата.

При подготовката на Програмата и бюджета ѝ трябва да се следи да няма включване на едни и същи дейности и разходи в повече от една секция на Програмата.

ДДС, начислен върху съответните разходи, може да бъде финансиран по настоящата процедура, **в случай че е невъзстановим** съгласно националното законодателство и конкретният краен получател няма основание да упражни право на данъчен кредит по реда на ЗДДС. Конкретният краен получател следва да посочи основанието от ЗДДС, на което определя ДДС за невъзстановим, и да декларира всяко изменение, свързано с това обстоятелство. Разходите за невъзстановим ДДС се включват в секция 6 „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване, в колона „БФП“, подколона „Невъзстановим ДДС“ на съответния бюджетен ред и се възстановяват на конкретния краен получател със средства от държавния бюджет.

За недопустими по настоящата процедура се считат следните видове разходи:

- разходи за дейности извършени преди датата на влизане в сила на договора за финансиране по настоящата процедура;
- разходи, които вече са финансирани или подлежат на потвърдено и осигурено финансиране от други източници;
- разходи за закупуване на активи и осъществяване на дейности, които не са пряко свързани с Програмата и предвидените в нея дейности;
- разходи за данъци, вкл. възстановим данък върху добавената стойност;
- разходи за глоби, санкции и неустойки, възникнали в хода на изпълнение на договора;
- разходи за консултантски услуги по изготвяне на предложението за изпълнение на инвестиция;
- разходи, поставени в зависимост от използване на местни за сметка на вносни стоки;
- всички други разходи, които не попадат в обхвата на допустимите разходи по процедурата.

ВАЖНО: Обръщаме внимание, че финансирането по процедурата е само за неикономически дейности!

11. Приложим режим на държавни помощи:

Дейностите, финансирани по настоящата процедура, излизат извън обхвата на чл. 107 от Договора за Функциониране на Европейския съюз в съответствие с чл. 2.1.1. „Публично финансиране на нестопански дейности“ от Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации, в съответствие с критериите и обстоятелствата, описани в т. 3.1-3.5, 4.1 и 4.2 на Указанията за подготовка на Програмата.

Когато в резултат на изпълнение на Програмата бъде регистриран патент или друга форма на защита на интелектуална собственост, е необходимо да се прилагат изискванията на Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации, а именно – дейностите да са извършени от научноизследователска организация или инфраструктура и всички приходи от тях да се реинвестират в основните дейности на научноизследователската организация или инфраструктура.

Дейностите по Програмата са с нестопанска цел, т.е. като такива, публичното им финансиране не попада в приложното поле на член 107, параграф 1 от Договора за функциониране на ЕС. В допълнение, счетоводните системи на конкретния краен получател разграничават стопанските и нестопанските дейности, техните разходи, финансиране и приходи, така че да се избегне ефективно кръстосаното субсидиране.

Към неикономическите дейности спадат основни дейности, свързани с обучение и повишаване на квалификацията, независими (фундаментални) научни изследвания по смисъла на т. 16, буква „н“ от Рамката, включително съвместни научни изследвания, при които организацията за научни изследвания и разпространение на знания участва в ефективно сътрудничество по смисъла на т. 16, буква „з“ от Рамката, широко разпространение на резултатите от научните изследвания при неизключителни и недискриминационни условия.

Реинвестирането на приходите от дейностите по трансфер на знания, извършени от организацията за научни изследвания и разпространение на знания, финансирани по Програмата, в основните ѝ дейности с нестопанска цел, определя като неикономически и дейностите по трансфер на знания по смисъла на т. 16, буква „ц“ от Рамката.

Когато разработките се извършват чрез ефективно сътрудничество с предприятия, ще бъде изследвано дали са спазени условията на т. 28 и т. 29 от Рамката. Един проект се счита, че е осъществен чрез ефективно сътрудничество, когато поне две независими страни преследват обща цел, основаваща се на разделение на труда, и съвместно определят обхвата на проекта, участват в неговото проектиране, допринасят за реализацията му и споделят своите финансови, технологични, научни и други рискове, както и резултатите от него. Редът и условията на проекта за сътрудничество, по-специално по отношение на приноса за неговите разходи, споделянето на рисковете и резултатите, разпространението на резултатите, достъпа до и правилата за разпределението на правата върху интелектуалната собственост (ПИС), ще бъдат договорени преди началото на дейностите и включени в съответния проект. Извършването на научни изследвания, възложени по силата на договор, и предоставянето на изследователски услуги не се считат за форми на сътрудничество.

Когато кандидатът упражнява и стопански дейности, финансирането, разходите и приходите от тези стопански дейности трябва да се отчитат отделно. В случаите на икономическа експлоатация на придобитите по проекта активи, съгласно т. 21 от Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации, същата не трябва да превишава 20% от общия годишен капацитет на крайния получател.

Във връзка с разпоредбата на т. 29 от Рамката, резултатите от сътрудничеството, които не пораждаат ПИС, следва да бъдат широко разпространени и всички ПИС, произтичащи от дейността на организациите за научни изследвания и разпространение на знания, или следва да се предоставят изцяло на тях, или всички ПИС, произтичащи от проекта за съответната разработка, както и свързаните с тях права на достъп, следва да бъдат разпределени между сътрудническите си партньори по начин, който отразява адекватно техните работни пакети, вноски и съответни интереси, се приема, че научната организация не предоставя непряка държавна помощ.

Неспазването на което и да е от горепосочените изисквания за неикономически характер на дейностите по даден проект е основание за възстановяване на предоставеното финансиране със съответната лихва.

Безвъзмездната финансова подкрепа по настоящата Програма за научноизследователска и развойна дейност в секторите на селското и горското стопанство ще бъдат в съгласие със съображение 59 от Преамбюла на Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията от 25 юни 2014 г.

12. Общи правила за изпълнение на проект и контрол върху разходването на средствата:

Конкретният краен получател трябва да води точна и редовна документация по проекта. Той е задължен да поддържа аналитична счетоводна отчетност и документация за допустимите разходи по проекта и за използването на средствата, предоставени от Снд съгласно договора. Отчетните документи трябва да включват фиксирани условия за експлоатация на активите с нестопанска цел и дневник за натоварването и експлоатацията на закупеното оборудване, като Снд извършва текущ и последващ контрол.

Доставката на апаратура се извършва от крайния получател посредством състезателни, прозрачни, недискриминационни и безусловни тръжни процедури, отговарящи на т. 89 – т. 96 от Известие на Комисията, относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, пар. 1 от ДФЕС (2016С 262/01) и при спазване на условията на Закона за обществените поръчки.

Снд извършва задължителен предварителен и последващ контрол на обществените поръчки. Предварителен контрол се извършва на обществени поръчки, чиито стойности са по-големи или равни на посочените в чл. 20, ал. 1 от ЗОП.

В случаите, в които АОП извършва контрол по реда на чл. 229, ал. 1, т. 2 буква „г“ във връзка с чл. 232 от ЗОП, съответно по реда на чл. 229, ал. 1, т. 2, буква „е“ във връзка с чл. 235 от ЗОП, Снд извършва контрол единствено за спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“.

В случай, че крайният получател използва стандартизирани изисквания и документи за избор на изпълнител за строителство, доставка или услуга по чл. 229, ал. 1, т. 4 от ЗОП, които са одобрени от министъра на финансите и от министъра, отговорен за съответния ресор, съгласно чл. 231, ал. 3 от ЗОП, или ако използва предвидените в ЗОП динамични системи за възлагане и електронни каталози, предварителен контрол на документацията за обществена поръчка не се извършва.

Снд извършва последващ контрол на приключили процедури за избор на изпълнител по реда на ЗОП за възлагане на дейности по инвестиции от краен получател на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост въз основа на оценка на риска. Оценката включва следните критерии:

- Брой подадени оферти (по-малък от 3);
- Съотношение на отстранени участници към подадени оферти (коефициент по-голям от 0,5);
- Съотношение между крайната стойност и прогнозната (над 90% и под 50%).

При реализация на поне един от горните критерии Снд пристъпва към проверка.

Крайният получател заприходява закупените по проекта активи като своя собственост в съответствие с действащото законодателство и счетоводните стандарти.

Конкретният краен получател потвърждава съответствието на изпълнявания договор с техническите насоки „Ненанасяне на значителни вреди“ (2021/С58/01), съгласно които е предвидено, че мярката ще изключи следния списък от дейности и активи:

- дейности и активи, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата;
- дейности и активи по схемата на ЕС за търговия с емисии, при които прогнозните емисии на парникови газове не са по-ниски от съответните референтни стойности;

- дейности и активи, свързани със сметища, инсталации за изгаряне на отпадъци и заводи за механично-биологично третиране;

- дейности и активи, при които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда.

В допълнение, се гарантира, че при изпълнението на всички финансирани по договора дейности, се спазва съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

За целта, при подписване на договора за финансиране на инвестицията по НПВУ, конкретният краен получател попълва Декларация за спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, приложена към настоящата Покана.

13. Техническо изпълнение и отчитане:

Техническото изпълнение на проекта се докладва чрез представяне на финансово-технически отчет в сроковете, определени в Общите условия към договора.

На етап изпълнение към всеки Технически отчет конкретният краен получател попълва „Формуляр за самооценка относно съблюдаване на принципа за ненанасяне на значителни вреди (DNSH) на проекти/дейности от типа „меки мерки“.

СНД проверява представените финансово-технически отчети и в случай на нужда може да изисква допълнителна информация от крайния получател.

За отчитане на натовареността на екипа в работата по проекта, крайният получател въвежда система, която позволява точното определяне на времето, за което членовете на екипа са ангажирани в работа по конкретния научноизследователски проект.

Конкретният краен получател носи отговорност за съхраняването и експлоатацията на оборудването и активите, необходими за изпълнението на проекта, с грижата на добър стопанин. Той се задължава да:

- създаде необходимите условия – организационни, материални, кадрови, сервиз, консумативи и други, осигуряващи нормална експлоатация на апаратурата;
- осигури достъп до специализираната апаратура на участниците в проекта;
- води регулярно дневник за натоварването и експлоатацията на закупеното оборудване;
- осигури свободен достъп до активите по проекта на външни физически и юридически лица при фиксирани условия за експлоатация с нестопанска цел, за което СНД се уведомява писмено.

Дълготрайните материални и нематериални активи, придобити от крайния получател изцяло или частично с предоставеното финансиране по настоящата процедура, не могат да бъдат прехвърляни в собственост на трети лица.

Резултатите следва да бъдат широко разпространени.

При научни публикации и други начини за разпространение на резултатите от проекта трябва да се спазват принципите на научна етика, реалните приноси на всеки от учените към научните изследвания, както и спазване на принципите на Европейската харта на изследователите.

Във всяка научна публикация или друга форма на представяне на научните резултати, финансирани напълно или частично по проекта, се изписва следният текст на български език в български издания: „Това изследване е финансирано от Европейския съюз-

NextGenerationEU, чрез Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България, проект №...“, а в чужди издания се изписва следният текст на английски език: „This study is financed by the European Union-NextGenerationEU, through the National Recovery and Resilience Plan of the Republic of Bulgaria, project № ...“.

14. Финансово изпълнение на проекта и плащане:

Максималният размер на финансирането на проекта задължително се фиксира в договора за финансиране. Фиксираният в договора размер на финансирането се основава на бюджета, който е предварителна оценка на размера на допустимите разходи, необходими за изпълнението на проекта. Фиксираният в договора размер на финансирането е окончателен и не може да бъде завишаван, но действителният размер на безвъзмездната помощ се определя след приключване на всички допустими дейности по проекта и зависи от тяхното надлежно удостоверяване и одобряване на действително извършените разходи.

Всички допустими разходи (надлежно доказани със съответната фактура или друг счетоводен документ с еквивалентна доказателствена стойност), могат да бъдат представени за плащане само веднъж, т.е. разходите, за които е поискано финансирането, не могат да бъдат предоставяни за плащане към други източници.

Крайният получател е задължен да поддържа отделна аналитична сметка/подсметка и счетоводна документация за допустимите разходи по проекта и използването на средствата, предоставени от СНД съгласно договора.

В съответствие с Указание № НФ-5/28.07.2014 г. на министъра на финансите относно третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход, крайният получател е отговорен за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход. „Възстановимият данък добавена стойност“ е недопустим разход за финансиране от СНД.

Финансирането на крайния получател от СНД се извършва съгласно процедурата, определена в СУК за ПВУ.

Крайният получател ежесечно прави прогноза за необходимия ресурс за извършване на плащания за текущия и следващия месец и я подава на СНД в срока, определен в Общите условия на договора.

15. Наблюдение на изпълнението:

За наблюдение на изпълнението на проекта, респективно на Стратегическата научноизследователска и иновационна програма за развитие, ще бъде актуализиран съставът на Комитета за мониторинг и оценка от 10 члена, включващ по един учен – експерт, координиращ наблюдението за проекта, финансиран по настоящата процедура, както и за всеки от университетите, финансирани по процедура BG-RRP-2.004 „Създаване на мрежа от изследователски висши училища в България“. Комитетът представя периодично доклади до СНД по постъпилите отчети, при възникнали проблеми или предложения за промени в СНИИПР. Координиращият учен – експерт ще осъществява текущ анализ и мониторинг на финансиранния проект и ще осъществява връзка между СНД и съответния университет.

Индикаторите по Програмата, които трябва да бъдат постигнати с включените дейности са, както следва:

№	Критерии	Източник/доказателство	Целева стойност
1	Качество на научните изследвания в предложената секторна специализация	Web of Science	Нарастване на броя публикации с 20% в края на периода на годишна база спрямо 2020 г.
2	Патентна активност и приложни разработки	Патентна информация	2 международни заявки за патент за целия период на Програмата.
3	Висока квалификация на кадрите в областите на секторната специализация	Отчет на Програмата	Брой водещи изследователи за създаване или развитие на научни групи: 2 за целия период на Програмата.
4	Привличане на млади учени и повишаване на квалификацията им за провеждане на приложни научни изследвания	Отчет на Програмата	Брой млади учени, взели участие в научни изследвания, финансирани по Програмата: 8.
5	Привлечено външно финансиране и индустриална подкрепа	Подписани споразумения с индустрия	2.
6	Международна активност и участие в мрежи	Подписани международни споразумения	2.

Освен посочените по-горе индикатори, крайният получател трябва да създаде необходимата организация, за да отчети и общия индикатор „Брой изследователи, които използват пряко в своята област на дейност публичното или частното научноизследователско съоръжение или оборудването, за което е предоставена подкрепа чрез мерки по линия на Механизма. Показателят се измерва в годишни еквиваленти на пълно работно време, изчислени в съответствие с методиката, предоставена в методическо ръководство „Фраскати“ на ОИСР от 2015 г.“.

Към 30.01.2025 г. и 30.01.2026 г. конкретният краен получател представя справка за стойностите на индикаторите по Програмата за предходната година, както и за броя привлечени водещи изследователи/експерти от индустрията от чужбина и страната в стратегическите за университета области, за създаване на научна група.

До 01.11.2024 г. крайният получател представя междинен отчет за изпълнение на Програмата, подготвен от Управителния комитет и одобрен от Съвещателния борд на Програмата. Отчетът се разглежда от Комитета за мониторинг и оценка, който подготвя доклад до СНД. Не по-късно от декември 2024 г. СНД приема доклад за междинно изпълнение на Програмата, съдържащ:

- Оценка на напредъка по изпълнение на Стратегическата научноизследователска и иновационна програма спрямо предвидените дейности и заложените в договора за финансиране и посочени по-горе индикатори за Програмата;

- Препоръки за успешно изпълнение на Стратегическата научноизследователска и иновационна програма.

СНД може да вземе решение за ограничаване или прекратяване на финансирането за следващите 2 години при съществено неизпълнение на дейностите по Програмата и недостатъчен прогрес при изпълнение на индикатори 3 и 4 – постигнатите стойности са по-ниски от 50% от планираните за цялата продължителност на Програмата.

Всички доклади ще бъдат публични на интернет страницата на СНД.

За отчитане на изпълнението на Националния план за възстановяване и устойчивост към 10.07.2026 г. се подава окончателен отчет по Програмата. Отчетът се разглежда по същия ред и се представя на министъра на образованието и науката. При съществено неизпълнение на заложените индикатори (под 70% от предвидените стойности за индикатори от 2 до 6), СНД може да вземе решение за частично възстановяване на получените средства, включително и тези за персонал.

СНД има задължението да извършва проверки за изпълнението на административните, финансовите, техническите и други организационни аспекти на проектите, както и за спазване на условията по чл. 2.1.1 „Публично финансиране на нестопански дейности“ от Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации. Проверките могат да бъдат както административни – проверка на разходно-оправдателни и други документи, така и проверки на място за изпълнение на дейностите, заложиени по проекта. Проверките на място се извършват след предварително уведомяване от страна на СНД и съгласуване на датите и Програмата на посещението с конкретния краен получател. В случай на констатация за неизпълнение, СНД си запазва правото едностранно да прекрати договора за финансиране на инвестиция по Националния план за възстановяване и устойчивост.

16. Промени в договора и бюджета:

Предоставените средства се изразходват целево и законосъобразно за изпълнение на дейностите по проекта, описани в Стратегическата научноизследователска и иновационна програма за развитие. Крайният получател не може да променя или отменя дейности по Програмата, освен промени по реда и при условията на договора за финансиране.

Изменение на договора за финансиране се извършва съгласно Общите условия на договора.

Недопустими са промени в бюджета на договора, водещи до увеличаване на първоначално договорения процент и размер на финансирането по договора или водещи до превишаване на препоръчителни проценти по отделните групи разходи, описани в т. 10 „Допустимост на разходите“ от Поканата.

Предложенията за промени от страна на крайния получател се разглеждат от Комитета за мониторинг и оценка, която предлага на СНД проект за решение. Ако предложението е одобрено, се сключва допълнително споразумение към договора.

Замяна на научна група или на водещ изследовател - ръководител на научна група, може да се направи по предложение на Управителния комитет при обективна невъзможност за изпълнение на дейности по Програмата. Предложението трябва да е одобрено от Съвещателния борд.

ВАЖНО!

Промяната в Стратегическата научноизследователска и иновационна програма не може да води до неизпълнение на заложените индикатори.

17. Подаване на предложението за изпълнение на инвестиция:

Подаването на предложение за изпълнение на инвестиция по настоящата процедура и неговата оценка се извършва изцяло по електронен път, чрез попълване на уеб базиран Формуляр за кандидатстване в информационната система за МВУ: <https://eumis2020.government.bg>.

Крайният срок за подаване на предложението е до 23:59 часа на 11.01.2024 г.

18. Документи за кандидатстване:

- Стратегическа научноизследователска и иновационна програма за развитие на български език.
- Стратегическа научноизследователска и иновационна програма за развитие на английски език.
- Научна програма на научните групи – форма 3.1.x (за всяка научна група на български език).
- Научна програма на научните групи – форма 3.2.x (за всяка научна група на български език).
- Научна програма на научните групи – форма 3.1.x (за всяка научна група на английски език).
- Научна програма на научните групи – форма 3.2.x (за всяка научна група на английски език).
- Декларация 1: Декларация за неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Европейската комисия, на български език.
- Декларация 2: Декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от СНД и от НСИ, попълнена по образец, на български език.
- Декларация 3: Декларация на представляващия кандидата, попълнена по образец, на български език.
- Декларация 4: Декларация за липса на двойно финансиране, попълнена по образец, на български език.
- Годишен финансов отчет за предходната година.

Кандидатът може да поиска разяснения във връзка с Поканата до 21 дни преди изтичането на срока за кандидатстване. Постъпилите въпроси и отговорите се публикуват на интернет страницата на СНД <http://opnoir.bg/?go=page&pageId=437>, в рубрика „Въпроси и отговори“ и в Информационната система за Механизма (ИСУН 2020): <https://eumis2020.government.bg> (към документите по процедурата) в 10-дневен срок от получаване на искането, но не по-късно от 14 дни преди изтичането на срока за кандидатстване. В разясненията не се посочва информация за лицата, които са ги поискали.

19. Методика за оценка на предложение за изпълнение на инвестиция:

Предложението за изпълнение на инвестиция се оценява съгласно условията на настоящата Покана и разпоредбите на чл. 22-24 от ПМС № 114 от 8 юни 2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост.

Задължително подлежат на оценка административния, финансовия и оперативния капацитет на конкретния краен получател за изпълнение на инвестицията.

Оценяването на предложението включва следните етапи:

Етап 1: Проверка на административно съответствие и допустимост

Извършва се проверка относно формално съответствие на предложението и допустимостта на кандидата, съгласно следните критерии:

Критерии за проверка на административно съответствие	Да/Не
Формулярът за кандидатстване е подписан с квалифициран електронен подпис (КЕП) от законния представител на кандидата или оправомощено за целите на подаването на предложението лице.	
Заповед за упълномощаване на лице, което да представлява крайният получател по конкретния проект и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото предложение, предоставянето на документи, необходими за подписване на договора за финансиране.	
Предложението е с попълнени всички раздели, за които е указано, че са задължителни в Електронния формуляр за кандидатстване.	
Попълнена декларация 1: Декларация във връзка с документи за кандидатстване.	
Попълнена декларация 2: Декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от СНД и от НСИ, попълнена по образец, на български език.	
Попълнена декларация 3: Декларация на представляващия висшето училище, попълнена по образец, на български език.	
Попълнена декларация 4: Декларация на кандидата за липса на двойно финансиране, попълнена по образец, на български език.	
Предоставена е СНИИПР на български и английски език, заедно с всички изискуеми приложения.	
Критерии за проверка на допустимост	Да/Не
Кандидатът е пряко отговорен за подготовката, управлението и изпълнението на дейностите по проекта, а не изпълнява ролята на посредник.	
Предложението отговаря на изискванията за териториален обхват, съгласно Поканата.	
Продължителността на проекта е в съответствие с Поканата.	
Дейностите по проекта не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на предложението за финансиране по настоящата процедура, независимо дали всички свързани плащания са направени от крайния получател.	
В предложението са заложили стойности на индикаторите които съответстват на посочените в Поканата.	

При установяване на непълноти или несъответствия в предложението СНД изпраща на конкретния краен получател уведомление за установените непълноти или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица. Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването им в срок може да доведе до прекратяване на процедурата по отношение на конкретния краен получател. Срокът за оценка спира да тече до датата на тяхното отстраняване.

За преминаване към Етап 2: оценка на административен, финансов и оперативен капацитет е задължително успешното приключване на Етап 1 от оценката.

Етап 2: Оценка на административен, финансов и оперативен капацитет.

В рамките на техническата оценка се извършва оценка на административния, финансовия и оперативния капацитет на крайния получател, съгласно следните критерии:

Критерий	Да/Не	Източник за проверка
Финансов капацитет: Кандидатът има стабилни и достатъчни източници на финансиране, позволяващи да се изпълнят предложените дейности		Годишен финансов отчет
Оперативен капацитет: Поне една от основните научни групи има успешно реализиран поне един проект, финансиран с европейски средства през последните три години; и/или има поне 1 година опит в изпълнението на дейности, подобни на тези, включени в предложението.		Част 1.2 от СНИИПР
Административен капацитет: Членовете на Управителния комитет имат опит в управлението и/или изпълнението на проекти.		Автобиографии на членовете на Управителния комитет (линк от част 4.1 от СНИИПР)

Етап 3: Научна оценка

Научната оценка се състои в преглед на представената Стратегическа научноизследователска и иновационна програма за развитие, включително и на научните програми на научните групи по т. 3.1 и 3.2 на Стратегическата програма. Прегледът ще се извършва от панел от независими международни оценители, които ще се определят от СНД. Научният профил на оценителния панел (Физически и инженерни науки, Науки за живота, Обществени и хуманитарни науки) и броят на експертите в него зависят от броя и темите на научните програми, представени в Стратегическата научноизследователска и иновационна програма за развитие. При необходимост, за Стратегическата програма може да се формира повече от един панел.

Всеки оценител ще представи своите заключения и съответната обосновка под формата на оценителен доклад с коментари и препоръки, който се предоставя на конкретния краен получател за запознаване, след което ще бъде проведена дискусия между оценителния панел и екип от крайния получател за обсъждане на оценките и необходимите промени в Програмата. Оценителният доклад съдържа два компонента:

- 1) Научна оценка на Стратегическата научноизследователска и иновационна програма
- 2) Научна оценка на научните програми на научните групи по т. 3.1 и 3.2 на Стратегическата програма, за които съответният оценител е специалист.

Критерии за научна оценка на Стратегическата научноизследователска и иновационна програма за развитие / Criteria for scientific evaluation of the Strategic Research and Innovation Program for Development

1. Стратегическата научноизследователска и иновационна програма за развитие е насочена към водещите научни области на университета и визията за развитие на университета е амбициозна и осъществима / The Strategic Research and Innovation Program for Development is

<p>aimed at the leading scientific areas of the university and the vision for development of the university is ambitious and feasible</p> <p>Коментар/Comment: Препоръка/Recommendation:</p>
<p>2. Определените научни групи за финансиране в рамките на Програмата са водещи в университета и са демонстрирали потенциал да провеждат изследвания на световно ниво / The designated research groups for funding under the Program are leading in the university and have demonstrated the potential to conduct world-class research</p> <p>Коментар/Comment: Препоръка/Recommendation:</p>
<p>3. Предложените учени/експерти, които да бъдат привлечени, са подходящо подбрани за допълване и повишаване на научния капацитет на университета / The proposed scientists/experts to be recruited are appropriately selected to complement and enhance the university's scientific capacity</p> <p>Коментар за всяка научна група, за която оценителят е компетентен/Comment for each scientific group for which the evaluator is competent: Препоръка за всяка научна група, за която оценителят е компетентен/Recommendation for each scientific group for which the evaluator is competent:</p>
<p>4. Предвидени са дейности за научни изследвания, с потенциал за иновации или трансфер на знания/интелектуална собственост, на конкурсен принцип, и за защита на интелектуалната собственост и трансфер на знания / Scientific research activities with potential for innovation or transfer of knowledge/intellectual property, on a competitive basis, and for the protection of intellectual property and knowledge transfer are envisaged</p> <p>Коментар/Comment: Препоръка/Recommendation:</p>
<p>5. Предложеният състав на Съвещателния борд на Програмата е подходящо подбран и съответства на визията за развитие на университета / The proposed members of the Program's Advisory Board are appropriately selected and correspond to the university's development vision</p> <p>Коментар/Comment: Препоръка/Recommendation:</p>
<p>6. Бюджетът на Програмата е разпределен подходящо в съответствие с препоръките в Указанията / The Program budget is allocated appropriately in accordance with the recommendations in the Guidelines</p>
<p>Общ коментар и/или препоръка (ако е приложимо) / General comment and/or recommendation (if applicable):</p>

<p>Критерии за научна оценка на програма на научна група / Criteria for Scientific Evaluation of the Scientific Group Program</p>
<p>1. Актуалност на научната проблематика и амбициозност на поставените цели / State of art in the research field and ambitious set of goals</p> <p>Коментар/Comment: Препоръка/Recommendation:</p>
<p>2. Капацитет на научния колектив за провеждане на планираните изследвания / Capacity of the scientific team to conduct the planned research</p>

Коментар/Comment: Препоръка/Recommendation:
3. Реалистичност на планираните научни изследвания и работната програма на научната група / Are the planned research and work program of the research group realistic Коментар/Comment: Препоръка/Recommendation:
Общ коментар и/или препоръка (ако е приложимо) / General comment and/or recommendation (if applicable):

Индикативен график за оценка на Програмата и подписване на договора за финансиране:
януари 2024 г.

20. Приложими дефиниции за целите на процедурата:

Приложими към настоящата процедура са определенията за научноизследователска и развойна дейност и иновации, съдържащи се в т. 16 на Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации и в пар. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за насърчаване на научните изследвания. В допълнение към тях за нуждите на настоящата процедура се използвани следните термини:

„Структура за наблюдение и докладване“ на процедурата е Министерството на образованието и науката. Съгласно Заповед № РД 09-73/18.01.2023 г., допълнена със Заповед № 09-849/13.04.2023 г., на министъра на образованието и науката Изпълнителна агенция „Програма за образование“ е определена да изпълнява дейности и/или функции на Структура за наблюдение и докладване (СНД).

„Система за управление и контрол на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България“ (СУК за ПВУ) е системата, утвърдена, със Заповед на министъра на финансите: <https://www.minfin.bg/bg/1573>.

„Кандидат“ е организация, която разработва и подава предложение за изпълнение на инвестиция с цел бъдещо изпълнение в случай на одобрение.

„Краен получател“ е кандидат за средства от Механизма за възстановяване и устойчивост, чието предложение за изпълнение на инвестиция е одобрено с решение на Структурата за наблюдение и докладване в резултат на извършена процедура чрез директно предоставяне на средства по реда на ПМС № 114/2022 г. и с когото е сключен договор за предоставяне на средства от Механизма.

„Предложение за изпълнение на инвестиция“ е предложение за финансиране на изпълнението на Стратегическа научноизследователска и иновационна програма за развитие, включващо формуляр за кандидатстване и други придружителни документи, изисквани съгласно настоящата процедура.

„Проект“ е съвкупност от взаимосвързани и взаимодопълващи се дейности, съставляващи Стратегическа научноизследователска и иновационна програма за развитие, одобрена в рамките на настоящата процедура.

„Стратегическа научноизследователска и иновационна програма за развитие“ (СНИИПР) е програма за развитие на висшето училище, включваща дейностите, предвидени в настоящата Покана.

„Договор за финансиране“ е договор, сключен между СНД и краен получател, за предоставяне на финансиране за изпълнение на одобрен проект.

„Финансово-технически отчет“ по проект включва писмен отчет за съответния период за извършените дейности по проекта и финансов отчет за направените допустими разходи съгласно бюджета на проекта.

„Научен отчет“ по проект включва писмен отчет на научните дейности и резултати по проекта или етапа от проекта.

„Оценител“ е експерт в научната област на предложението за изпълнение на инвестиция, чиято дейност е независима от дейността по предложението и отговаря на условията на СНД за оценител.

„Млад учен“ е лице, което извършва научноизследователска и научно-образователна дейност във висше училище и/или научна организация след придобиване на първа образователно-квалификационна степен „магистър“, но не повече от 10 години след придобиването ѝ.

„Докторант“ е учен, който е в процес на придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

„Постдокторант“ е учен, който е придобил първа образователна и научна степен „доктор“, но не повече от 5 години след придобиването ѝ.

„Организация за научни изследвания и разпространение на знания“ или „научноизследователска организация“ означава субект (като например университети или научноизследователски институти, агенции за технологичен трансфер, иновационни посредници, ориентирани към изследователска дейност, физически или виртуални организации за сътрудничество), независимо от неговия правен статут (дали е учреден съгласно публичното или частното право) или начин на финансиране, чиято основна цел е да извършва независими фундаментални научни изследвания, индустриални научни изследвания или експериментално развитие или да разпространява в широк мащаб резултатите от тези дейности посредством преподаване, публикации или трансфер на знания.

„Научноизследователска инфраструктура“ означава съоръжения, ресурси и свързани с тях услуги, използвани от научната общност за провеждане на научни изследвания в съответните области, и обхваща научно оборудване или набори от инструменти, ресурси, основани на знанието, като колекции, архиви или структурирана научна информация, помощни инфраструктури, базирани на информационни и телекомуникационни технологии, като мрежи, компютърна техника, софтуер и средства за комуникация, както и всички останали средства с уникален характер, позволяващ провеждането на научни изследвания. Тези инфраструктури могат да бъдат съсредоточени в един субект или „разпръснати“ (организирана мрежа от ресурси).

Приложение 1: Указания за подготовка на Стратегическа научноизследователска и иновационна програма за развитие

1. Опит и достижения на изследователския университет

1.1. Обща информация за университета

В рамките на три страници е необходимо да направите кратко представяне на университета като дадете информация за факултетите и преподавателския състав, бюджета, студентите и докторантите. Информацията трябва да представя направления, в които университетът провежда научни изследвания, както и броя на публикациите в международните бази данни Scopus и/или Web of Science към 2020 г. общо за университета.

От тази секция оценяващите панелисти ще добият обща представа за университета, чиято Програма оценяват и ще се заложи базова стойност на индикатора „Нарастване на броя публикации с 20% в края на периода на годишна база спрямо 2020 г.“.

1.2. Научни направления, в които университетът е най-добре представен в международен план

В тази част трябва да представите водещите учени/научни групи, които имат основен принос към определянето на висшето училище за изследователско. Представянето включва единствено кратък текст за научните направления, в които работят групите. Тези учени/научни групи се предвижда да получат финансиране по т. 3.1 от СНИИПР.

За определяне на публикационната активност с най-голяма тежест е необходимо да се използва формулата за определяне на показател „Научни резултати“ ([Приложение 1 към чл. 2, ал. 1, т. 1 от ПМС № 226/12.07.2021 г.](#)).

Водещите учени/научни групи, които ще бъдат определени, трябва да са тези с най-съществени научни резултати в стратегическите научни направления на университета. Същевременно, е препоръчително да се държи сметка и за техния академичен и научен хоризонт, за да се гарантира развитието и възпроизводството на научния състав, част от водещите учени трябва да са с по-малко от 20 г. от първата си публикация. Водещите учени трябва да са назначени на академична длъжност в съответния университет и да останат на такава длъжност по време на изпълнение на Програмата.

Тъй като този начин на финансиране е предвиден като аналог на конкурсите ERA Chairs или на ERC, както и на Националната научна програма ВИХРЕН (2019 или 2021), изследователи, които имат текущи проекти по тези програми, не могат да бъдат финансирани по Програмата. Не могат да бъдат финансирани и проекти, чието осъществяване изисква участие на големи международни консорциуми (напр. ЦЕРН, Дубна и др.).

Няма ограничение за броя на водещите учени/научни групи, които ще се определят, но той пряко зависи от размера на финансирането за изследователския университет. Препоръчително е да се представят и резервни научни групи, за да се гарантира процесът на оценка на Програмата и нейното изпълнение. Предвижда се да има възможност за заменяне на учените/научните групи, определени за финансиране по т. 3.1, с резервни научни групи, при съществено неизпълнение на научната програма или наложителна необходимост.

Промяната се осъществява с решение на СНД по препоръка на Съвещателния борд и на основата на анализ на научния капацитет на групата.

В рамките на оценката на Програмата ще се проверяват доказателствата за публикационната активност. Университетът има задължение самостоятелно да организира този процес като спазва общоприетите принципи за етичност, прозрачност, публичност и достъпност.

За целите на оценката към Програмата трябва да се приложи информация за всяка научна група (част от формуляр 3.1.x):

- a) Водещ изследовател, въз основа на чиито научни резултати групата е определена като водеща. Ако е приложимо, се посочват и други водещи изследователи от научната група;
- b) Състав на групата с информация от международните бази данни или линк с информация за научните публикации, монографии, глави от книги и цитирания (показател „Научни резултати“), както и за съответните патенти, ако има такива, която да даде възможност на оценителите да получат представа за научното ниво на съответната научна група.

За оценка на оперативния капацитет на висшето училище е необходимо да се посочат не повече от 3 успешно реализирани проекта през последните три години, които са от типа или с финансовите особености, или с обхват като настоящия проект или по-голям, или включват дейности, подобни на тези, включени в предложението за изпълнение на инвестиция.

1.3. Други научни направления, в които университетът има потенциал да достигне високи научни резултати

В тази част университетът може да представи научни групи от области, за които международните бази данни не дават пълна информация или не попадат в групите по т. 1.2, но които са необходими за развитието на университета. В случай че такива групи бъдат включени, то финансирането за тях не може да бъде повече от 20% от средствата за компонент 3.1. на Програмата (виж по-долу).

Изискванията, описани в предходната точка и необходимата информация за тях се отнасят и за тези научни групи.

2. Визия за развитие

В тази част е необходимо да се представи логическата връзка между елементите на Програмата, така че да се добие ясна представа за целта за развитие на университета. Представената информация трябва да отговори на въпроса как финансирането на Програмата ще доведе до надграждане на вече описаното в част „Опит и достижения на изследователския университет“.

Във Визията за развитие трябва да се отбележи също и готовността на висшето училище:

- да се включи в мрежа между десетте научноизследователски ВУ и да се посочат накратко начини за сътрудничество с останалите участници в тази мрежа, вкл. описание на конкретен план на изследователския университет за развитие на научните изследвания и трансфера на технологии и по-конкретно как планира участието си в мрежата между изследователските

университети, вземайки предвид равенството между половете и значението на зелените иновации;

- да работи за равенство на половете (могат да се посочат и съответни документи на висшето училище);

- да отчита значението на зелените иновации, където е приложимо.

Необходимо е да включите допълнителна конкретна информация относно спазването на принципа за равенство на половете и значението на зелените иновации при изпълнението на Програмата за развитие на научните изследвания във висшето училище в обем до 2 стр., както и да номинирате един представител на висшето училище, който след подписване на договора за финансиране на инвестицията да участва в Работна група за изготвяне на концепция за създаване на мрежа от изследователски ВУ.

3. Обхват и реализация на Програмата

Тази секция е същността на Програмата - нейният обхват и начин за реализация. Трябва последователно да се опише всеки един елемент на Програмата.

3.1. Научни и научно-приложни изследвания насочени към стратегическите за висшето училище области

Всяка една от научните групи, посочени в 1.2 и 1.3, трябва да представи кратка научна програма за изследователските си намерения за периода 1.01.2024 – 30.06.2026 г., съгласно формуляр 3.1.x. Програмата трябва да бъде ясна, структурирана и конкретна. Необходимо е научната програма на групата да предвижда представяне на научни резултати в съответствие с индикаторите за изпълнение на СНИИПР.

Научната програма на всяка група ще бъде оценявана като част от общата оценка на Стратегическата научноизследователска и иновационна програма за развитие. Изпълнението на програмите на научните групи ще се проследява периодично при осъществяването на мониторинг и наблюдение на напредъка на договора за финансиране.

При подготвянето на научните си програми, изследователите трябва да имат предвид, че с финансирането може да се осигури:

- необходимите условия за провеждане на научни изследвания и иновации (ремонт на помещения, апаратура, материали, анализи и др.);
- средства за заплащане на персонала в научната група и повишаване на неговата квалификация (вкл. и за назначаване на млади учени, докторанти, пост-докторанти, старши сътрудници; дългосрочни специализации и др.);
- разпространение на резултатите (участие в международни мрежи, сътрудничество, научни публикации, участие в и организиране на международни конференции, подготовка и защита на патенти и др.)

За целите на Програмата минималното работно време за водещ изследовател по Програмата е 50% от пълното работно време, т.е. 4 часа при 8 часов работен ден, което може да бъде намалено до 25% при обоснована необходимост. Допустимо е водещият учен, както и учените от научната група, да работят по проекта и без да получават възнаграждение от проекта, ако тази дейност е допълнена в длъжностната характеристика към трудовия им

договор с университета. За останалите длъжности в научната група не е предвидено минимално работно време, като заплащането става на основание на трудов договор с университета.

Всички програми на научните групи се представят като приложение към Стратегическата научноизследователска и иновационна програма, като в тази секция представяте аргументация за структурата и обхвата на всяка програма и очакваните резултати. Същите, трябва да кореспондират и да допринасят за постигане на индикаторите към Стратегическата научноизследователска и иновационна програма за развитие (посочени в секция 5). С цел улесняване на процеса на оценка на Стратегическата програма, трябва да бъде представена таблица с поредните номера на групите, името на водещия изследовател и наименованието/тематиката на групата, като се следва реда на групите, посочени в т. 1.2 и 1.3:

№	Име на групата	Водещ изследовател	Тематика
3.1.1			
3.1.2			
...			

3.2. Привличане на водещи изследователи в стратегически за висшето училище научни области

В тази секция трябва да се представи кратко описание на предвидените водещи учени, външни за университета или експерти от практиката, от чужбина или от страната, които да бъдат привлечени да направят научна група в университета. Планираните нови научни групи трябва да бъдат в научни области, допълващи наличния научен капацитет в стратегическите научни направления, като се аргументира привличането на съответния учен/експерт и как неговата работа ще бъде обвързана с останалите водещи научни групи.

Всеки привлечен водещ учен/експерт ще изпълнява функциите на ръководител на научна група и трябва да представи научна програма съгласно форма 3.2.х.

Водещите изследователи/експерти могат да работят по проекта по трудово правоотношение или приравнено на него правоотношение с университета (трудова договор или приравнен към него договор, граждански договор). Отчитането на дейностите по договора се извършва с времеви лист на месечна база. За целите на Програмата минимална заетост на водещ привлечен изследовател по Програмата е 25%, не по-малко от 3 месеца всяка година. Допустимо е привлеченият водещ учен/експерт, както и учените от научната група, да работят по проекта и без да получават възнаграждение от проекта като сключват с университета договор за безвъзмездно изпълнение на дейностите. Изпълнението на дейностите се удостоверява с времеви лист на месечна база. Същите правила (без изискването за минимална заетост по проекта) се прилагат и за учени с основна месторабота в чужбина, които са включени в научна група по т. 3.1 или т. 3.2.

С цел улесняване на процеса на оценка на Стратегическата програма, трябва да бъде представена таблица с поредните номера на групите, името на водещия изследовател и наименованието/тематиката на групата.

№	Име на групата	Водещ изследовател	Тематика
3.2.1			
3.2.2			
...			

Останалите параметри са аналогични на тези за групите по т. 3.1.

3.3. Международно сътрудничество в стратегическите области на висшето училище

В тази секция трябва да се представят намеренията за международно сътрудничество и повишаване на научната експертиза, като се дава възможност за финансиране на тази цел и на учени, които работят в стратегическите научни области на университета, но не са част от научните групи, посочени в т. 3.1 и 3.2. В рамките на тази секция могат да се финансират:

- Посещения на учени от университета в организации или фирми в чужбина и чуждестранни учени/експерти във висшето училище за осъществяване на сътрудничество;
- Краткосрочни специализации на изследователи в чужбина;
- Участие на учените от университета в конференции, семинари и др. (научни или в съответната индустриална област);
- Организиране на научни конференции, семинари, школи и др.

Очакванията са тук да се представят и обосноват намеренията за международно сътрудничество и повишаване на научната експертиза.

3.4. Научни изследвания с потенциал за иновации или трансфер на знания/интелектуална собственост

Програмата предвижда финансирането на вътрешни за университета проекти за провеждане на научни изследвания, които могат да доведат до резултати, необходими за трансфер на знания чрез защита на интелектуална собственост или имат потенциал за иновации.

Тъй като предоставянето на финансирането по тази процедура не попада в приложното поле на член 107, параграф 1 от Договора за функциониране на ЕС тези научни изследвания трябва:

- да отговарят на изискването от т. 16, буква „н“ на Рамката за държавни помощи за научни изследвания, развитие и иновации за „фундаментални научни изследвания“: *експериментална или теоретична работа, предприета основно с цел придобиване на нови знания за причините за явленията или наблюдаемите факти, без очаквано пряко търговско приложение или използване;*

или

- да попадат в определението „трансфер на знания“ от т. 16, буква „ц“ на Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации. Всички печалби от тези дейности се реинвестират в основните дейности на висшето училище или инфраструктура.

Университетът самостоятелно организира вътрешен конкурс за проектни идеи, който няма да бъде обект на оценка. В него могат да участват проекти на отделни учени или на научни групи. В случай че става въпрос за учен или научна група, които са посочени в т. 1.2 и 1.3, то тогава този проект не трябва да е част от научната програма на съответната група.

Очаква се проектите да са с кратък срок на изпълнение – до 2 години. С финансирането по Програмата може да се покриват разходи за:

- осигуряване на необходими условия за провеждане на научни изследвания и иновации (ремонт на помещения, апаратура, материали и др.);
- заплащане на персонал за работа по проекта;
- други необходими разходи за изследванията, международно сътрудничество, представяне или защита на резултатите от изследванията.

3.5. Защита на интелектуалната собственост и технологичен трансфер

В тази секция е необходимо да предвидите дейности за сформирание и/или укрепване на капацитета на звената за технологичен трансфер в изследователския университет, включително обучения, обмяна на опит, подготвяне на документация и защита на интелектуална собственост.

4. Управление на Програмата

4.1. Органи за управление

За управление на Програмата е необходимо да се сформира Управителен комитет, който да осъществява оперативното ръководство. Броят на членове, ръководителят и съставът на комитета се определят от ръководството на университета, като се отчита мащабът на финансиране и предвидените дейности, както и необходимостта от оперативно вземане на решения и тяхното реализиране в рамките на университета. Препоръчителният брой на членовете е не повече от 5 човека. За изпълнение на дейността си членовете на комитета се назначават на трудов договор, като тяхното заплащане за пълен работен ден не може да надвишава заплащането на ръководителите на групите по т. 3.1.

Членовете на Управителния комитет не могат да бъдат изследователи, които са част от научните групи, обект на финансиране от Програмата. Към комитета ще бъдат асоциирани и двама представители на СНД, които ще участват като наблюдатели в заседанията на комитета – научен експерт и административен експерт.

Управителният комитет ще отговаря за организирането на всекидневното администриране на дейностите по Програмата, включително финансово управление, наблюдение на изпълнението на Програмата, популяризиране на резултатите. Препоръчително е да се използват максимално вече съществуващи структури за управление в изследователския университет, включително научноизследователски сектор или други подобни звена.

Необходимо е да бъде описан накратко съставът на комитета (като длъжности и експертиза), както и основните процедури, по които се предвижда той да работи - как се предвижда да бъдат осъществявани административните, финансовите, счетоводните и други организационни дейности в изпълнение на Програмата. Трябва да са посочени линкове към автобиографии на членовете на комитета.

Персоналът, назначен за работа по различните групи дейности на проекта, свързани с управлението, административното и финансово обслужване на проекта, звената за технологичен трансфер и др. трябва да бъде назначен на трудов договор към университета, като заплащането е пропорционално на определеното в договора работно време.

За ефективното и прозрачно управление на Програмата е необходимо да се предвиди Съвещателен борд от чуждестранни партньори и представители на българския бизнес. Той ще изпълнява функциите на съвещателен и вътрешен оценителен орган по изпълнението на Стратегическата научноизследователска и иновационна програма за развитие. Бордът се предвижда да заседава веднъж годишно, да прави преглед на дейностите и техните резултати през изминалата година, да дава оценка на тяхното изпълнение, да анализира установените проблеми и да предлага решения, както и да дава становище за дейностите през следващата година. Съвещателният борд ще има право да взема информирани решения за промяна в Стратегическата научноизследователска и иновационна програма за развитие, без това да засяга изпълнението на индикаторите. В Програмата е необходимо да бъде представена кратка информация за състава на Борда и начина на неговото функциониране в рамките на Програмата и да бъдат посочени членовете на Борда, които се предвижда да бъдат поканени, с линкове към техни автобиографии. Членовете на Съвещателния борд се определят със заповед на ректора на ВУ и получават възнаграждение за участието си в заседанията и дейността на Борда в размер, определен в т. 10 „Допустимост на разходите“ на Поканата. Допустимо е членове на Борда да не получават възнаграждение от проекта за дейността си.

За популяризиране на Програмата сред заинтересовани страни във висшето училище и извън него е необходимо да се предвиди организирането на годишна научна конференция, на която ще се представя научният напредък по изпълнението на Стратегическата научноизследователска и иновационна програма за развитие.

4.2. Прогнозно разпределение на бюджета и индикативен график

Накратко трябва да бъде описано прогнозно разпределение на бюджета на Програмата между дейностите, описани в т. 3.1-3.5 и т. 4.1. Сумите се посочват в лева с включен ДДС без значение дали е възстановим или не.

Към описанието е необходимо да се приложат следните примерни таблици:

Прогнозно разпределение на бюджета

Дейност	Сума	Процент от общия бюджет
3.1		
Научна група 3.1.1		
Научна група 3.1.2		

...		
3.2		
<i>Научна група 3.2.1</i>		
<i>Научна група 3.2.2</i>		
...		
3.3		
3.4		
3.5		
4.1		
Общо		

Индикативен график за изпълнение на Програмата

Дейност	Индикативен срок
<i>Назначаване на Комитет за управление</i>	
<i>Стартиране на дейността на научните групи по т. 3.1</i>	
<i>Стартиране на дейността на научните групи по т. 3.2</i>	
<i>Стартиране на дейностите по т. 3.3</i>	
<i>Стартиране на дейностите по т. 3.4</i>	
<i>Стартиране на дейностите по т. 3.5</i>	
<i>Начало на дейността на Съвещателния борд</i>	
<i>Предаване на междинен отчет</i>	01.11.2024 г.
<i>Окончателен отчет</i>	10.07.2026 г.

5. Индикатори по Програмата

В таблицата с индикаторите по Програмата трябва да се посочат специфичните индикатори за висшето училище:

Първият индикатор се отнася за последната пълна година от изпълнението на Програмата, 2025 г., спрямо стойността за 2020 г. Останалите индикатори се отнасят за целия период на изпълнение на Програмата.

Критерии	Източник/доказателство	Целева стойност
Качество на научните изследвания в предложената секторна специализация	Web of Science	Нарастване на броя публикации с 20% в края на периода на годишна база спрямо 2020 г. (т.е. за 2025 г. спрямо 2020 г.).
Патентна активност и приложни разработки	Патентна информация	2 международни заявки за патент за целия период на Програмата.

Висока квалификация на кадрите в областите на секторната специализация	Отчет на Програмата	Брой водещи изследователи за създаване или развитие на научни групи: 2 за целия период на Програмата.
Привличане на млади учени и повишаване на квалификацията им за провеждане на приложни научни изследвания	Отчет на Програмата	Брой млади учени, взели участие в научни изследвания финансирани по Програмата: 8.
Привлечено външно финансиране и индустриална подкрепа	Подписани споразумения с индустрия	2.
Международна активност и участие в мрежи	Подписани международни споразумения	2.

Освен посочените по-горе индикатори, крайният получател трябва да създаде необходимата организация, за да отчети и общия показател (съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2021/2106 на Комисията от 28 септември 2021 г.) „Брой изследователи, които използват пряко в своята област на дейност публичното или частното научноизследователско съоръжение или оборудването, за което е предоставена подкрепа чрез мерки по линия на Механизма. Показателят се измерва в годишни еквиваленти на пълно работно време, изчислени в съответствие с методиката, предоставена в методическо ръководство „Фраскати“ на ОИСР от 2015 г.“.